

บทที่ 2

การวิเคราะห์งบการเงิน

วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาได้ทำการศึกษาบทเรียนนี้แล้ว นักศึกษาควรจะ

1. ทราบถึงวิธีวิเคราะห์งบการเงิน
2. ทราบถึงความสัมพันธ์ของรายการต่าง ๆ ในงบการเงินเพื่อนำมาวิเคราะห์
3. สามารถวิเคราะห์งบการเงินด้วยวิธีวิเคราะห์อัตราร้อยละต่อยอดรวม
วิเคราะห์แนวโน้ม และวิเคราะห์อัตราส่วน
4. สามารถแปลความผลของการวิเคราะห์ได้
5. เข้าใจถึงประโยชน์และข้อจำกัดของการวิเคราะห์งบการเงิน

บทที่ 2

การวิเคราะห์งบการเงิน

FINANCIAL STATEMENT ANALYSIS

การวิเคราะห์งบการเงิน เป็นการจำแนก แยกแยะ ตีความ ข้อมูลในงบการเงินด้วยการหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาเดียวกัน หรือต่างรอบระยะเวลาบัญชี

ข้อมูลที่เป็นรายการค้าทุกรายการจะถูกบันทึกด้วยวิธีการบัญชีรายการค้าแต่ละรายการค้าจะมีความสัมพันธ์กัน เช่น ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ 100 บาทให้นาย ก. นาย ก. จะมีสภาพเป็นลูกหนี้ของกิจการ และกิจการจะมีรายได้เพิ่มขึ้น เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาหนึ่งๆก็จะจัดรวบรวมข้อมูลทางบัญชีที่ถูกบันทึกไว้แล้วในรูปของงบกำไรขาดทุน งบดุล งบกระแสเงินสด งบการเงินเหล่านี้ในแต่ละงบจะมีความสัมพันธ์กันใน 2 ลักษณะ

1. มีความสัมพันธ์กันเองในงบการเงินเดียวกัน
 - งบกำไรขาดทุน :- ขาย มีความสัมพันธ์กับต้นทุนขาย
 - งบดุล :- ลูกหนี้ มีความสัมพันธ์กับค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ
2. มีความสัมพันธ์กับงบการเงินอื่น
 - งบกำไรขาดทุนกับงบดุล :- ยอดขายมีความสัมพันธ์กับลูกหนี้
 - งบกระแสเงินสดกับงบกำไรขาดทุนและงบดุล :- กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน :- เงินสดรับจากลูกค้ามีความสัมพันธ์กันกับยอดขายสินค้าหรือบริการและลูกหนี้

ในการวิเคราะห์งบการเงิน จึงเป็นการวิเคราะห์และประเมินผลความสัมพันธ์ของข้อมูลในรอบด้าน โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นความสัมพันธ์กันของรายการค้าเดียวกันเท่านั้น เช่น วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดอกเบี้ยจ่ายกับกำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้และดอกเบี้ยจ่าย

ผู้ที่ทำการวิเคราะห์งบการเงินจะต้องหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในสิ่งที่ตนเองสนใจ เช่น

- ผู้ลงทุน จะสนใจในราคาหุ้น และการจ่ายเงินปันผลของบริษัท ราคาหุ้นและเงินปันผลจะสูงหรือต่ำนั้น ได้จากความสามารถในการทำกำไรของบริษัท

ความสามารถในการจ่ายเงินปันผล วัดจากความสัมพันธ์ของเงินปันผลจ่ายกับกำไรสุทธิต่อหุ้น

กำไรสุทธิต่อหุ้น วัดจากความสัมพันธ์ของ กำไรสุทธิของหุ้นสามัญกับจำนวนหุ้นสามัญ

- เจ้าหนี้ระยะสั้น สนใจในสภาพคล่องของบริษัท วัดจากความสัมพันธ์ของสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน

- เจ้าหนี้ระยะยาว สนใจในความสามารถชำระหนี้ในระยะยาว โดยดูจากโครงสร้างของทุนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย

- โครงสร้างของทุน ดูจากความสัมพันธ์ของหนี้สินกับส่วนของผู้ถือหุ้น

- ความสามารถในการชำระดอกเบี้ย ดูจากความสัมพันธ์ของกำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี กับดอกเบี้ยจ่าย

- ผู้บริหารงานของธุรกิจ สนใจในผลตอบแทนในการลงทุนในสินทรัพย์โครงสร้างของทุนความสามารถในการสร้างผลกำไร แนวโน้มของกำไร

- ผลตอบแทนในการลงทุนในสินทรัพย์ ดูจากความสัมพันธ์ของรายได้กับสินทรัพย์ถาวร

- แนวโน้มกำไร ดูจากความสัมพันธ์ของกำไรปีนี้กับกำไรปีที่แล้วๆมาในระยะเวลา 3-5 ปีหรือ 10 ปี

วิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน

1. การวิเคราะห์อัตราร้อยละต่อยอดรวม (Common - Size Analysis)
2. การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)
3. การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วน (Ratio Analysis)

1. การวิเคราะห์อัตราร้อยละต่อยอดรวม (Common - Size Analysis)

เป็นการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบกับยอดรวมว่ามีอัตราร้อยละเท่าใดต่อยอดรวม โดยการกำหนดให้ยอดรวมเท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์

งบดุล

- วิเคราะห์ เงินสด ลูกหนี้ สินค้า ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ เทียบกับสินทรัพย์รวม
- วิเคราะห์หนี้สิน เทียบกับ หนี้สินบวกด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น

งบกำไรขาดทุน

- วิเคราะห์ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่าย เทียบกับยอดขายสุทธิ

บริษัท รามคำแหง จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
สำหรับปี สิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม

หน่วย: ล้านบาท
 อัตราร้อยละต่อยอดขายรวม

	2536	2537	2538	2539	2536	2537	2538	2539
ขาย	500	595	655	770	100%	100%	100%	100%
ต้นทุนขาย	144	153	160	178	29%	26%	24%	23%
ค่าใช้จ่ายในการขาย และบริหาร	168	188	200	240	34%	32%	31%	31%
ค่าวิจัยและพัฒนา	56	67	75	85	11%	11%	11%	11%
กำไรจากการดำเนินงาน	132	187	220	267	26%	31%	34%	35%
รายได้อื่น	30	4	47	50	6%	1%	7%	6%
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี	162	191	267	317	32%	32%	41%	41%
ภาษีเงินได้	31	57	80	95	6%	10%	12%	12%
กำไรสุทธิ	131	134	187	222	26%	23%	29%	29%

จากการเปรียบเทียบงบกำไรขาดทุนในแต่ละปี จะเห็นได้ว่า ยอดขายสูงขึ้นทุกๆปี จาก 500 ล้านบาท ในปี 2536 เพิ่มขึ้นเป็นเงิน 770 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 54% ต้นทุนสินค้าที่ขาย เท่ากับ 29% ของยอดขายสุทธิในปี 2536 ลดลงเหลือ 23% ในปี 2539 ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารลดลงจาก 34% เหลือเพียง 31% ของยอดขายในปี 2539 ค่าวิจัยและพัฒนายังคงรักษาระดับเท่ากับ 11% ของยอดขาย จากการที่ยอดขายเพิ่มสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ต่ำลง จึงส่งผลทำให้กำไรสุทธิเพิ่มสูงขึ้นจาก 14% ของยอดขายในปี 2536 เป็น 29% ของยอดขายในปี 2539 ถือว่าเป็นบริษัทที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

งบกำไรขาดทุนและงบดุลเปรียบเทียบของกิจการต่างประเทศ ในปี 2539

	งบดุลเปรียบเทียบ					
	(ล้านบาท)			อัตราร้อยละ		
	fl.	ข.	ก.	ก.	ข.	ก.
เงินสด	800	900	720	10%	10%	18%
เงินลงทุนระยะสั้น	400	720	160	5%	8%	4%
ลูกหนี้	1,280	1,260	400	16%	14%	10%
สินค้าคงเหลือ	880	1,000	360	11%	12%	9%
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	400	360	280	5%	4%	7%
รวมสินค้าหมุนเวียน	3,760	4,320	1,920	47%	43%	43%
เงินลงทุนระยะยาว	960	1,350	520	12%	15%	13%
ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์	2,800	2,700	1,280	35%	30%	32%
สินทรัพย์อื่น	430	630	280	6%	7%	7%
สินทรัพย์รวม	8,000	9,000	4,000	100%	100%	100%
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น	800	1,620	800	10%	18%	20%
เจ้าหนี้	1,040	900	400	13%	10%	10%
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	560	270	200	7%	3%	5%
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	400	270	30	5%	3%	2%
รวมหนี้สินหมุนเวียน	2,800	3,060	1,480	35%	34%	37%

	(ล้านบาท)			อัตราร้อยละ		
	ก.	ข.	ค.	ก.	ข.	ค.
เงินกู้ยืมระยะยาว	160	180	120	2%	2%	3%
ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	720	360	160	9%	4%	4%
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นๆ	560	360	120	7%	4%	3%
รวมหนี้สิน	4,240	3,960	1,880	53%	44%	47%
ทุน - หุ้นสามัญ	160	630	200	2%	7%	5%
กำไรสะสม	3,600	4,410	1,920	45%	49%	48%
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	3,760	5,040	2,120	47%	56%	53%
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	8,000	9,000	4,000	100%	100%	100%

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

				อัตราร้อยละ		
	ก.	ข.	ค.	ก.	ข.	ค.
ขายสุทธิ	7,600	6,400	3,300	100%	100%	100%
ต้นทุนขาย	1,800	2,200	800	24%	34%	24%
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	2,400	5,450	1,400	31%	38%	42%
ค่าวิจัยและพัฒนา	900	600	380	12%	9%	12%
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	2,500	1,150	720	33%	18%	22%
รายได้อื่น	50	45	46	1%	1%	1%
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี	2,550	1,195	766	34%	19%	23%
ภาษีเงินได้	735	331	202	10%	5%	6%
กำไรสุทธิ	1,815	864	564	24%	14%	17%

จากงบดุลและงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบของกิจการต่างประเทศกันจะเห็นได้ว่า ถ้าเปรียบเทียบจำนวนเงินในสินทรัพย์ กิจการ ข. มีสินทรัพย์รวม 9,000 ล้านบาท ในขณะที่กิจการ ค. มีสินทรัพย์เพียง 4,000 ล้านบาท หรือถ้าเปรียบเทียบในยอดขาย กิจการ ข. มียอดขายสูงสุดจำนวน 6,400 ล้านบาท กิจการ ค. มียอดขายเพียง 3,300 ล้านบาท ซึ่งจะเปรียบเทียบกันได้ค่อนข้างลำบากเพราะขนาดของธุรกิจมีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบในรูปแบบของอัตราร้อยละ (Common - size)

เมื่อจัดให้อยู่ในรูปแบบของอัตราร้อยละ จะเห็นได้ว่า กิจการ ข. มีอัตราผลกำไรสูงสุด 14% ของยอดขาย กิจการ ข. มีต้นทุนขายสูงสุด 34% และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง 38% ในขณะที่ค่าวิจัยพัฒนามีเพียง 9% จึงส่งผลทำให้กำไรสุทธิของกิจการ ข. มีผลต่ำสุด คือมีเพียง 14% ในกิจการ ค. มีขนาดเล็กที่สุด มีค่าใช้จ่ายโดยรวม 78% ในจำนวนนี้มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงสุด คือ 42% ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหาร จึงส่งผลทำให้กำไรสุทธิเหลือเพียง 17% ในต้นทุนขายของทั้งสามกิจการถือว่ามีต้นทุนขายที่ต่ำถ้าเปรียบเทียบกับกิจการประเภทอื่นซึ่งมีต้นทุนขายเฉลี่ย 50% - 80% ของยอดขาย ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยแล้วจะอยู่ในเกณฑ์ 15% - 30% ของยอดขาย ในกิจการ ข. และกิจการ ค. มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยซึ่งจำเป็นจะต้องปรับปรุงในการลดค่าใช้จ่ายลง

ในส่วนของสินทรัพย์ สินทรัพย์หมุนเวียนของทั้ง 3 กิจการมีสัดส่วนใกล้เคียงกันมาก คือ 47% - 48% การลงทุนในที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ก็มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ 30% - 35% แต่ในสินทรัพย์หมุนเวียน กิจการ ค. มีเงินสดและหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดมากที่สุด คือ 22% ในขณะที่เดียวกันในส่วนของหนี้สินหมุนเวียน เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นมีอัตราร้อยละ 20 ทำไมจึงถือเงินสดไว้มาก ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าติดตามมาก

ในส่วนของหนี้สินมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันทั้ง 3 กิจการ มีหนี้สินระยะยาวน้อยมาก เพียง 2% - 3% ของยอดหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นเท่านั้น เนื่องจากกิจการทั้ง 3 มีผลกำไรสะสมในอัตราที่ต่ำ จึงใช้เงินทุนจากกำไรสะสม

2. การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis หรือ Horizontal Analysis)

เป็นการวิเคราะห์โดยอาศัยข้อมูลเป็นเวลายาวหลายปีต่อเนื่องกัน ซึ่งจะให้เห็นภาพของแนวโน้มชัดเจนกว่าการวิเคราะห์แบบ Vertical Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ในแนวตั้งปีต่อปี โดยจะชี้ให้เห็นว่ากิจการมีแนวโน้มที่สูงขึ้นหรือต่ำลงหรือไม่ การเปลี่ยนแปลงทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า แนวโน้มทางการเงินและผลการดำเนินงานนั้นน่าพอใจหรือไม่เพราะเหตุใด และในอนาคตนั้นน่าจะมีแนวโน้มเป็นอย่างไร

วิธีการวิเคราะห์แนวโน้ม

การวิเคราะห์แนวโน้มแบ่งได้เป็น 2 วิธีคือ

2.1 จำนวนจากปีเดิมเป็นปีฐาน

2.2 จำนวนจากปีก่อนเป็นปีฐาน

2.1 จำนวนจากปีเดิมเป็นปีฐาน โดยการคำนวณเลือกปีใดปีหนึ่งในอดีตเป็นปีฐานเพียงปีเดียว

บริษัท รามคำแหง จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

	หน่วย : ล้านบาท				อัตราร้อยละของปี 2536			
	2536	2537	2538	2539	2536	2631	2598	2599
ขาย	500	595	655	770	100%	119%	131%	154%
ต้นทุนขาย	144	153	160	178	100%	106%	111%	123%
ค่าใช้จ่ายในการขายและ บริหาร	168	188	200	240	100%	112%	119%	143%
ค่าวิจัยพัฒนา	56	67	75	85	100%	120%	134%	152%
กำไรจากการดำเนินงาน	132	137	220	267	100%	142%	167%	202%
รายได้อื่น	30	4	47	50	100%	13%	157%	167%
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี	162	191	267	317	100%	118%	165%	196%
ภาษีเงินได้	31	57	80	95	100%	184%	258%	306%
กำไรสุทธิ	131	134	187	222	100%	102%	143%	169%

การวิเคราะห์แนวโน้มของ บริษัท รามคำแหง จำกัด บริษัทนี้ใช้ปี 2536 เป็นปีฐานในการคำนวณ

ยอดขายมีแนวโน้มเติบโตจาก 500 ล้านบาทเป็น 770 ล้านบาทหรือเติบโตขึ้น 54%

กำไรสุทธิเติบโตเป็น 3 เท่า โดยในปี 2536 มีผลกำไรสุทธิ 131 ล้านบาท ปี 2539 มีกำไรสุทธิเป็น 222 ล้านบาท หรือเติบโตขึ้น 69%

ต้นทุนขายมีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 144 ล้านบาท เป็น 178 ล้านบาท หรือสูงขึ้นเพียง 23% แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการผลิต ที่ทำให้สามารถผลิตได้ในต้นทุนที่ต่ำ

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารมีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 168 ล้านบาท เป็น 240 ล้านบาท หรือ สูงขึ้น 43% โดยที่ปี 2539 มีแนวโน้มที่ค่าใช้จ่ายจะเพิ่มสูงกว่าปกติ

ค่าวิจัยพัฒนา มีแนวโน้มในทิศทางเดียวกับยอดขาย คือมีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 56 ล้านบาทเป็น 85 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 52%

2.2 จำนวนจากปีก่อนเป็นปีฐาน โดยคำนวณจากปีก่อนหน้านี้เป็นปีฐาน
 ดังนั้นปีฐานจึงมักจะเปลี่ยนแปลงไปทุกปี จึงทำให้ผลของการวิเคราะห์แนวโน้มไม่ชัดเจนนัก

บริษัท รมคำแหง 1 จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

	หน่วย : ล้านบาท				อัตราร้อยละของปีก่อน			
	2536	5X37	2538	2539	2536	2587	2658	2539
ขาย	500	595	655	770	100%	119%	110%	118%
ต้นทุนขาย	144	153	160	178	100%	106%	105%	111%
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	168	188	200	240	100%	112%	106%	120%
ค่าวิจัยพัฒนา	56	67	75	85	100%	120%	112%	113%
กำไรจากการดำเนินงาน	132	187	220	267	100%	142%	118%	121%
รายได้อื่น	30	4	47	50	100%	13%	1175%	106%
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี	162	191	267	317	100%	118%	140%	11%
ภาษีเงินได้	31	57	80	95	100%	184%	140%	119%
กำไรสุทธิ	131	134	187	222	100%	102%	140%	119%

ปีที่ใช้เป็นปีฐานคือ ปี 2536 2537 2538 โดยที่ปี 2536 เป็นปีฐานของปี 2537 ปี 2537 เป็นปีฐานของปี 2538 ปี 2538 เป็นปีฐานของปี 2539

ยอดขายปี 2537 เพิ่มขึ้น 19% ปี 2538 เพิ่มขึ้นจากปี 2537 10% และปี 2539 เพิ่มขึ้นจากปี 2538 18% แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี แต่เป็นการเพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่ไม่แน่นอนในแต่ละปี

ต้นทุนขาย ปี 2537 เพิ่มขึ้นจากปี 2536 6% ปี 2538 เพิ่มขึ้นจากปี 2537 5% และปี 2539 เพิ่มขึ้นจากปี 2538 11% แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี แต่การเพิ่มขึ้นของต้นทุนขายมีอัตราที่ต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของยอดขาย แสดงว่าการผลิตมีประสิทธิภาพทำให้ได้ต้นทุนสินค้าที่ต่ำ

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เพิ่มขึ้นจากปี 2536 12% เพิ่มขึ้นจากปี 2537 6% เพิ่มขึ้นจากปี 2538 20%

ค่าใช้จ่ายพัฒนาแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่สูงขึ้นในแต่ละปี แต่การเพิ่มสูงนี้มีอัตราที่ลดลง

รายได้อื่นมีการเพิ่มขึ้นคิดสังเกตในปี 2538 มีอัตรการเพิ่มสูงขึ้น 1,175 % แต่จำนวนเงินเพิ่มสูงขึ้นเพียง $47-4 = 43$ ล้านบาทเท่านั้น

กำไรสุทธิมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีแต่เป็นอัตราที่ลดลง จะเห็นได้จากปี 2537 กำไรเพิ่มสูงขึ้น 2% แต่ปี 2538 กำไรเพิ่มสูงขึ้นถึง 40% และในปี 2539 กำไรเพิ่มสูงขึ้นเพียง 19% เท่านั้น

การวิเคราะห์อัตราร้อยละต่อยอดรวม หรือการวิเคราะห์ในแนวดิ่ง กับการวิเคราะห์แนวโน้มหรือการวิเคราะห์ในแนวนอน จะให้ผลที่เหมือนกัน แต่การวิเคราะห์ในแนวดิ่งจะให้ภาพที่ชัดเจนกว่า ส่วนการวิเคราะห์แนวโน้มจะบอกได้เพียงว่ามีแนวโน้มดีหรือเลวกว่าเท่า และการวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้ปีเดิมเป็นปีฐานเพียงปีเดียว จะให้ภาพที่ชัดเจนกว่าวิธีใช้ปีก่อนเป็นปีฐานเพราะฐานของปีก่อนเปลี่ยนแปลงไปทุกปี ทำให้การเปรียบเทียบกับปีก่อน ๆ นั้นให้ภาพที่ไม่ชัดเจนนัก และการใช้อัตราร้อยละในการวิเคราะห์ก็ขึ้นกับจำนวนเงินที่ใช้เป็นฐาน ถ้าจำนวนเงินน้อย อัตราร้อยละที่ได้มาก็ไม่ได้ภาพอะไรมากนัก เช่น ยอดขายปี 2538 เพิ่มขึ้นจากปี 2537 อัตราร้อยละ 10 โดยเพิ่มจากจำนวนเงิน 595 ล้านบาท เป็น 655 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเท่ากับ 70 ล้านบาท แต่รายได้อื่นเพิ่มขึ้นจากปี 2537 อัตราร้อยละ 1,175 แต่จำนวนเงินเพิ่มขึ้นเพียง 43 ล้านบาท ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นที่น้อยกว่ายอดขาย แต่อัตราร้อยละจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างเปรียบเทียบกันไม่ได้ เนื่องจากตัวฐานของยอดขายคือ 595 ล้านบาท แต่รายได้อื่นตัวฐานคือ 4 ล้านบาทเท่านั้น

3. การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วน (Ratio Analysis)

อัตราส่วน คือ ความสัมพันธ์ของรายการหรือกลุ่มของรายการ ความสัมพันธ์นี้อาจจะมีความสัมพันธ์ระหว่างงบการเงินเดียวกัน เช่น อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขาย อัตราสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน อัตราหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ความสัมพันธ์ระหว่างงบการเงินที่ต่างกัน เช่น อัตราขายเชื่อสุทธิต่อลูกหนี้เฉลี่ย อัตรากำไรสุทธิหลังภาษีต่อสินทรัพย์รวม อัตราขายสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

เมื่อผู้วิเคราะห์ได้รับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างรายการนั้น ๆ แล้ว จะสามารถประเมินฐานะการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการนั้น ๆ แต่อัตราส่วนเพียงอย่างเดียวจะไม่สามารถบอกทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่ผู้วิเคราะห์ได้ ผู้วิเคราะห์จึงจำเป็นต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมในการแสวงหาคำตอบที่ต้องการเช่น แสวงหาอัตราส่วนมาตรฐาน หรืออัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทเดียวกันทั้งของประเทศและต่างประเทศ สภาพเศรษฐกิจ ลักษณะของธุรกิจ ความเห็นของผู้บริหาร ความเห็นของผู้สอบบัญชี เป็นต้น

ประเภทของอัตราส่วน

อัตราส่วนสามารถแบ่งได้เป็นหลาย ๆ รูปแบบขึ้นกับวัตถุประสงค์ของผู้วิเคราะห์ แต่โดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งอัตราส่วนเป็น 4 ประเภทคือ

1. อัตราส่วนวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity ratios)
2. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ (Activity ratios หรือ turnover of assets)
3. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage ratios)
4. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรหรือประสิทธิภาพในการบริหารงาน (Profitability ratios)

บริษัท สุขตคไอ จำกัด

งบคุณรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม

หน่วย : พันบาท

2539 2538

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและเงินลงทุนระยะสั้น	38,671	39,238
ลูกหนี้(สุทธิจากค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 8,500,000 บาท ในปี 2538 และ 7,670,000 บาท ในปี 2539)	161,456	132,479
สินค้าคงเหลือ	266,467	272,512
ภาษีเงิน ใ้รอตัดบัญชีและสินทรัพย์อื่น	11,125	9,423
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	477,719	453,652

เงินลงทุนในหุ้นทุน

- บริษัทย่อย	18,191	13,632
- บริษัทอื่น	7,426	4,822
	25,617	18,454

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน	14,297	13,268
ส่วนปรับปรุงที่ดิน	23,144	19,614
อาคาร	215,691	205,998
เครื่องจักรและอุปกรณ์	527,307	493,243
	780,439	732,123
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	421,212	401,837
รวมที่ดิน อาคาร อุปกรณ์สุทธิ	359,227	330,286
ส่วนเกินของราคาทุน ที่สูงกว่าราคาตามบัญชี	23,452	23,452
รวมสินทรัพย์	886,015	825,844

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน

เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมธนาคาร	25,438	18,340
เจ้าหนี้การค้า	134,787	125,410
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	1,211	1,000
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	<u>22,842</u>	<u>20,124</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	180,278	164,874

หนี้สินระยะยาว

รวมหนี้สิน	190,460	160,200
------------	----------------	----------------

ส่วนของผู้ถือหุ้น

หุ้นบุริมสิทธิ

หุ้นจดทะเบียน 4,000,000 หุ้น 4.75% ชนิดสะสมและ แปลงสภาพได้ มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ทุนออกจำหน่าย และชำระเต็มมูลค่าแล้ว จำนวน 1,010,000 หุ้น x 3	101,000	101,000
--	---------	---------

ทุนหุ้นสามัญ

ทุนจดทะเบียน 20,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้น ละ 10 บาท ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว 11,800,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	118,000	118,000
--	---------	---------

ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	10,500	10,500
--------------------	--------	--------

กำไรสะสม	285,777	271,270
----------	---------	---------

รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>515,277</u>	<u>500,770</u>
----------------------	----------------	----------------

รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	886,015	825,844
--------------------------------	----------------	----------------

บริษัท สุขศกไซ จำกัด
งบกำไรขาดทุนรวม
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

หน่วย : พันบาท

	2539	2.538	2537
รายได้ :-			
ขายสุทธิ	1,178,784	1,209,846	1,105,284
รายได้ค่าสัมปทานและดอกเบี้ย	8,692	7,281	5,349
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน			17,244
รายได้อื่น	<u>4,129</u>	<u>5,518</u>	<u>5,894</u>
รวมรายได้	1,191,605	1,222,645	1,133,771
ต้นทุนและค่าใช้จ่าย			
ต้นทุนขาย	981,204	972,435	882,982
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	128,340	121,671	105,345
ค่าวิจัยและพัฒนา	24,239	21,218	18,824
ดอกเบี้ยจ่าย	<u>21,816</u>	<u>16,834</u>	<u>9,286</u>
รวมต้นทุนและค่าใช้จ่าย	1,155,599	1,132,158	1,016,437
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี	36,006	90,487	117,334
ภาษีเงินได้	<u>10,802</u>	<u>27,146</u>	<u>35,200</u>
กำไรสุทธิ	25,204	63,341	82,134
หัก เงินปันผล - หุ้นบริษัทธิ	<u>4,797</u>	<u>4,797</u>	<u>4,797</u>
กำไรสุทธิเป็นของหุ้นสามัญ	<u>20,407</u>	<u>58,544</u>	<u>77,337</u>
กำไรสุทธิต่อหุ้น	1.73	4.96	6.55
กำไรสุทธิต่อหุ้นลดลงเต็มที่	1.73*	4.27	5.54

* ผลต่างระหว่างกำไรสุทธิต่อหุ้นกับกำไรสุทธิต่อหุ้นลดลงเต็มที่เกินกว่า 3%

$$\frac{25,204}{11,800 + 3,030} = 1.70 \text{ ผลต่างไม่เกิน 3\% จึงแสดงยอดเท่ากับกำไรสุทธิต่อหุ้น}$$

** 1 หุ้นบริษัทธิแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญได้ 3 หุ้น

1. **อัตราส่วนวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity Ratios)** เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่องในการชำระหนี้ระยะสั้นว่ามีความสามารถเพียงใด

การวิเคราะห์สภาพคล่องประกอบด้วย

- 1.1 ส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน
- 1.2 ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Net Working Capital)
- 1.3 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)
- 1.4 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio)
- 1.5 Defensive Interval Ratio
- 1.6 ระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ย (Average Collection Period)
- 1.7 อัตราการหมุนของสินค้า (Inventory Turnover)

1.1 **ส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน**

สินทรัพย์หมุนเวียนที่สำคัญประกอบด้วย เงินสด ลูกหนี้การค้า และสินค้าคงคลัง ซึ่งจะมีการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเริ่มต้นจากการซื้อสินค้าหรือลงทุนผลิตสินค้า จากนั้นก็ขายสินค้าดังกล่าวเป็นเงินเชื่อ สินค้าคงคลังก็จะแปรสภาพเป็นลูกหนี้การค้า เมื่อถึงวันครบกำหนดก็จะเก็บเงินจากลูกหนี้การค้า ลูกหนี้การค้าก็จะแปรสภาพเป็นเงินสด

ถ้าธุรกิจมีเงินสดมากเกินไป ก็แสดงว่าธุรกิจบริหารการเงินไม่ดี เงินสดควรมีให้พอเพียงกับการใช้จ่ายตามปกติ

ลูกหนี้การค้า และสินค้าคงคลัง เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของสินทรัพย์หมุนเวียน ลูกหนี้การค้าควรเป็นลูกหนี้ที่ผ่านการพิจารณาการให้สินเชื่ออย่างรอบคอบพิถีพิถัน ระยะเวลาในการเก็บหนี้ควรใช้เวลาที่สั้น สินค้าคงคลังควรเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีอัตราการหมุนของสินค้าอย่างรวดเร็ว หนี้สินหมุนเวียน ที่สำคัญประกอบด้วย เจ้าหนี้การค้า เงินกู้ระยะสั้น ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

1.2 **ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Net Working Capital)**

ทุนหมุนเวียนเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน

$$\text{ทุนหมุนเวียน} = \text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{หนี้สินหมุนเวียน}$$

ทุนหมุนเวียนแสดงให้เห็นถึงสภาพคล่องในการดำเนินงานตามปกติของกิจการ
แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น

สินทรัพย์หมุนเวียนเป็นการลงทุนระยะสั้น หนี้สินหมุนเวียนเป็นแหล่งที่มาของเงิน
ทุนระยะสั้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ถ้าสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียน แสดงให้เห็น
ถึงสภาพคล่องที่ดี แต่ถ้า หนี้สินหมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน แสดงให้เห็นถึงสภาพ
คล่องที่ไม่ดีหรือสภาพคล่องที่ต่ำ เพราะว่าสินทรัพย์หมุนเวียนไม่สามารถชำระหนี้สินหมุนเวียน
ได้ทั้งหมด เนื่องด้วยเหตุที่ว่าธุรกิจนำสินทรัพย์หมุนเวียนไปลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

จากข้อมูลบริษัท สุขสกลใจ จำกัด

ทุนหมุนเวียนปี 39	=	477,719 - 180,278
	=	297,441
ทุนหมุนเวียนปี 38	=	453,652 - 164,874
	=	288,778

ทุนหมุนเวียนของบริษัท สุขสกลใจ มีสภาพคล่องตัวมากในปี 2539 ทุนหมุนเวียน
ของบริษัทมีสภาพคล่องตัวดียิ่งขึ้นกว่าปี 2538

1.3 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

เป็นการเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียนว่าสิน
ทรัพย์หมุนเวียนมีอัตราส่วน เป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ถ้าอัตราส่วนมากแสดงว่ามีสภาพ
คล่องที่ดี ถ้าอัตราส่วนน้อยแสดงถึงสภาพคล่องที่ไม่ดี โดยปกติแล้วอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน
ไม่ควรน้อยกว่า 1

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเป็นตัวที่ชี้ว่าสินทรัพย์หมุนเวียนจะสามารถชำระหนี้
สินหมุนเวียนได้กี่เท่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ควรจะมีอัตราส่วนเท่าใดคตินั้น ไม่มีหลัก
เกณฑ์ที่แน่นอนแล้วแต่ลักษณะและประเภทของธุรกิจนั้น ๆ ธุรกิจที่มีอัตราส่วนเงินทุนหมุน
เวียนสูงมากเท่าใด เจ้าหนี้ก็ยิ่งพอใจมากเท่านั้น เพราะความเสี่ยงในการที่จะรับชำระหนี้ได้มีน้อย
นั่นเอง แต่ในด้านของธุรกิจเองนั้น การที่มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากเกินไปจะส่งผลเสียให้กับ
ธุรกิจเอง

WINDOW DRESSING คือการตกแต่งตัวเลข ณ วันงบประมาณ เพื่อต้องการให้ตัวเลขในงบการเงินออกมาสวยงาม เช่น ธุรกิจอาจเร่งรับรู้ลูกหนี้จากการขายสินค้าทั้งที่ยังไม่มีการส่งมอบหรือธุรกิจอาจเลื่อนการซื้อสินค้าออกไปทำให้ยอดเจ้าหนี้ไม่เพิ่มขึ้น หรือธุรกิจอาจจะชำระหนี้สินหมุนเวียนในช่วงใกล้วันงบประมาณ ทำให้ยอดหนี้สินหมุนเวียนลดลง จากนั้นเมื่อขึ้นวันงบประมาณใหม่ ธุรกิจก็จะทำการกู้ยืมกลับมาใหม่ ซึ่งการตกแต่งตัวเลขเหล่านี้จะทำให้การวิเคราะห์อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่ได้แสดงให้เห็นถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน ทำให้ผลของการวิเคราะห์ผิดพลาดได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	บริษัท ก	บริษัท ข	บริษัท ค
สินทรัพย์หมุนเวียน	100,000	200,000	300,000
หนี้สินหมุนเวียน	<u>50,000</u>	<u>100,000</u>	<u>150,000</u>
ทุนหมุนเวียนสุทธิ	50,000	100,000	150,000
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	2 : 1	2 : 1	2 : 1

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ทุนหมุนเวียนสุทธิของบริษัท ค ดีที่สุด มากกว่าบริษัท ข และบริษัท ก ถ้าพิจารณาอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ทั้งสามบริษัทมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเท่ากันมีสภาพคล่องเท่ากัน แต่ถ้าส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นดังนี้

	บริษัท ก	บริษัท ข	บริษัท ค
เงินสด	50,000	50,000	60,000
ลูกหนี้	30,000	100,000	90,000
สินค้า	<u>20,000</u>	<u>50,000</u>	<u>150,000</u>
	<u>100,000</u>	<u>200,000</u>	<u>300,000</u>

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน จะเห็นได้ว่า บริษัท ก มีสภาพคล่องมากที่สุด โดยพิจารณาจากเงินสด มีสภาพคล่องมากที่สุด ลูกหนี้มีสภาพคล่องรองลงมา สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือนำลูกหนี้ไปขายลดกับธนาคาร ส่วนสินค้ามีสภาพคล่องต่ำสุด ในสัดส่วนของบริษัท ก มีเงินสดเป็นจำนวนมากที่สุด ประกอบกับลูกหนี้มีจำนวนสัดส่วนรองลงมา ส่วนสินค้ามีสัดส่วนน้อยที่สุด สำหรับบริษัท ค มีสภาพคล่องต่ำสุดเพราะบริษัทมีสินค้าเป็นจำนวนสัดส่วนมากที่สุด

1.4 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio or Acid-Test Ratio)

เนื่องจากสภาพคล่องของสินทรัพย์หมุนเวียนไม่เท่ากัน โดยเฉพาะสินค้ามีสภาพคล่องในการเปลี่ยนเป็นเงินสดต่ำสุด

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว} = \frac{\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด} + \text{ลูกหนี้}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

	บริษัท ก	บริษัท ข	บริษัท a
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	= $\frac{80,000}{50,000}$	= $\frac{150,000}{100,000}$	= $\frac{150,000}{150,000}$
	= 1.6	= 1.5	= 1

จากข้อมูลบริษัท สุขสดใส จำกัด

		2639	2533
สินทรัพย์หมุนเวียน	①	477, 719	453, 652
สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว	②	200, 127	171, 717
หนี้สินหมุนเวียน	③	130, 273	164, 374
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (2 ÷ 3)		1.11	1.04
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (1 ÷ 3)		2.65	2.75

อัตราส่วนหมุนเวียนเร็วประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนมาเป็นเงินสดได้เร็ว เช่น เงินสด หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด ลูกหนี้ หากรด้วยหนี้สินหมุนเวียน ทั้งนี้ยกเว้นสินค้า ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า และสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีลักษณะการหมุนซ้ำ อัตราส่วนหมุนเวียนเร็วจะให้ข้อมูลที่ชัดเจนแจ่มชัดกว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนแก่เจ้าหน้าที่ระยะสั้น จากการวิเคราะห์อัตราส่วนบริษัท สุขสดใส พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick ratio) มีอัตราส่วนน้อยกว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current ratio) แต่ก็ยังคงมีอัตราส่วนมากกว่า 1 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นได้ และแนวโน้มของอัตราส่วนหมุนเวียนเร็วมีอัตราที่ดีขึ้น ก็ยังสร้างความมั่นใจให้แก่เจ้าหน้าที่ระยะสั้นมากขึ้น

อัตราส่วนเงินสด (Cash Ratio) เป็นอัตราส่วนที่พิจารณาเฉพาะเงินสดและสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องเทียบเคียงเงินสด เช่น หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดระยะสั้น หากรด้วยหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนนี้จึงเป็นอัตราที่อนุรักษ์นิยมที่สุด

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนเงินสด} &= \frac{\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดหมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \\ &= \frac{38,671}{180,278} \\ &= 0.21 \end{aligned}$$

อัตราส่วนเงินสดจากการดำเนินงาน (Cash flow from operation ratio)

เป็นเงินสดได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน (ซึ่งได้มาจากสินทรัพย์หมุนเวียน) หักด้วยเงินสดใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน (ซึ่งใช้ไปในหนี้สินหมุนเวียน)

อัตราส่วนเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน เป็นอัตราส่วนที่พิจารณาจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับการเปลี่ยนเป็นเงินสดของสินทรัพย์หมุนเวียน การหมุนของสินทรัพย์หมุนเวียน และความจำเป็นขั้นต่ำในการใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ขจัดข้อด้อยเกี่ยวกับคุณภาพของสินทรัพย์หมุนเวียน ไม่ว่าจะเป็คุณภาพของลูกหนี้ที่ไม่ดี คุณภาพของสินค้าที่ล่าสมัยจะไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนนี้เลย

$$\text{อัตราส่วนเงินสดจากการดำเนินงาน} = \frac{\text{เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.5 Defensive Interval Ratio

เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่าย โดยที่ไม่มีกระแสเงินสดจากภายนอกไหลเข้าธุรกิจเลย ธุรกิจจะดำเนินงานไปได้ระยะเวลาานเท่าใดโดยอาศัยเพียงสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีความคล่องตัวสูง (Liquid assets) เช่น เงินสด หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดหมุนเวียน ถูกหนี้นี้ระยะสั้นสุทธิ อัตราส่วน นี้ใช้ประโยชน์ในการพิจารณาขนาดและระยะเวลาของกระแสเงินสดเฉลี่ยต่อวันที่เหมาะสม

$$\begin{aligned} \text{Defensive Interval Ratio} &= \frac{\text{Defensive assets}}{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยต่อวัน}} \\ &= \frac{\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดหมุนเวียน} + \text{ถูกหนี้นี้ระยะสั้นสุทธิ}}{(\text{ต้นทุนขาย} + \text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร} + \text{ค่าใช้จ่ายอื่น} - \text{ค่าเสื่อมราคา}) \div 365 \text{ วัน}} \\ &= \frac{38,671 + 161,456}{(981,204 + 128,340 + 24,239 + 21,816 - 19,375) \div 365} \\ &= \frac{200,127}{1,136,224 \div 365} \\ &= \frac{200,127}{3.113 \text{ บาทต่อวัน}} \\ &= 64.29 \text{ วัน} \\ &\approx 64 \text{ วัน} \end{aligned}$$

ในทางทฤษฎีค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจถัวเฉลี่ยต่อวันควรจะพิจารณาจากงบประมาณของงวดบัญชีหน้า แต่ในทางปฏิบัติผู้วิเคราะห์ภายนอกหรือเจ้าหนี้ไม่ทราบข้อมูลของงบประมาณเงินสดจ่าย ดังนั้นผู้วิเคราะห์หรือเจ้าหนี้จึงประมาณการจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจในช่วงบัญชีปัจจุบันมาถัวเฉลี่ยต่อวัน โดยนำค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารบวกด้วยต้นทุนสินค้าที่ขาย และค่าใช้จ่ายอื่นที่ต้องจ่ายเงินสดหารด้วย 365 วัน ถ้าค่าใช้จ่ายรวมนี้ได้รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่ต้องจ่ายเงินสดที่จำเป็นจะต้องนำมาหักออกด้วย เช่น ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์และค่าใช้จ่ายที่ตัดมาจากค่าใช้จ่ายรอดักบัญชี

จากการวิเคราะห์บริษัทสุขสดใส เห็นว่าบริษัทนี้สามารถดำเนินงานได้ตามปกติในระยะเวลา 2 เดือนกว่า โดยใช้สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง

2. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

(Activity ratios หรือ Turnover of Assets)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์ของสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ถาวร

การวิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ประกอบด้วย

- 2.1 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Accounts Receivable Turnover)
- 2.2 อัตราการหมุนของสินค้า (Inventory Turnover)
- 2.3 อัตราการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover)
- 2.4 อัตราการหมุนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Assets Turnover)

2.1 อัตราการหมุนของลูกหนี้ (Accounts Receivable Turnover)

ในการวิเคราะห์สภาพคล่องนอกจากใช้อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratios) อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) แล้วยังไม่เพียงพอเพราะถ้าลูกหนี้มีจำนวนมากเนื่องจากเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ช้า หรือสินค้ามีจำนวนมาก เนื่องจากขายสินค้าได้ยากหรือสินค้าล้าสมัย ดังนั้นในการวิเคราะห์สภาพคล่องจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Accounts Receivable Turnover) และอัตราการหมุนของสินค้า (Inventory Turnover) ประกอบด้วย